

Bouwen aan Veenendaal

VVD VEENENDAAL

Inhoud

INLEIDING	3
Ik wil leven in een Veenendaal.....	5
1. waar het fijn leven is	5
1.1 waar je goed en betaalbaar kunt wonen	5
1.2 waar we de wijk groen en leefbaar houden.....	6
1.3 waar het riool goed werkt en we droge voeten houden	6
1.4 waar je kunt genieten van de natuur	7
1.5 waar je vlot van A naar B gaat en je gewoon kunt parkeren	7
1.6 waar de energietransitie slim en betaalbaar is.....	8
2. waar de lokale economie volop bloeit	9
2.1 waar ondernemers de ruimte krijgen.....	9
2.2 waar ons winkelcentrum bruist en bezoekers van buiten aantrekt.....	10
2.3 waar we kunnen genieten van cultuur	11
2.4 waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan	11
3. waar we op een waardevolle manier met elkaar samenleven.....	12
3.1 waar liefdevolle zorg dichtbij huis beschikbaar is.....	12
3.2 waar je fijn kunt opgroeien	13
3.3 waar onderwijs een gelijke start biedt	14
3.4 waar we sporten en bewegen.....	15
3.5 waar iedereen meedoet en integreert	15
4. waar we veilig zijn en ons veilig voelen	16
4.1 waar de regels gehandhaafd worden	16
4.2 waar criminaliteit hard wordt aangepakt.....	17
5. waar de gemeente klaar staat voor de Veenendalers	18
5.1 waar de gemeente inwoners en bedrijven faciliteert.....	18
5.2 waar we onze krachten bundelen voor slimme oplossingen	19
5.3 waar we verstandig met ons geld omgaan.....	20

INLEIDING

Veenendaal is een gemeente om van te houden! Jij woont in deze fantastische stad met volop kansen. Dag in, dag uit zetten we ons in om deze plek nog mooier te maken. Op woensdag 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dan is het aan jou om te bepalen wie er in de gemeenteraad mag plaatsnemen om jouw geluid te laten horen.

In de afgelopen vier jaar hebben we laten zien dat de VVD het verschil kan maken om onze stad nog mooier, moderner en bruisender te maken. Zo hebben we ons ingezet om, waar dat mogelijk is, hoger te bouwen. Daarmee kunnen we meer mensen aan een woning helpen en tegelijkertijd blijft er dan ruimte voor onze werkgelegenheid en het groen. We hebben regelmatig ons ongenoegen uitgesproken tegen de beperkingen vanuit het provinciale kantorenbeleid dat het bouwen en vernieuwen van onze kantoren onmogelijk maakt. Plannen om Veenendalers uit hun auto te pesten hebben we voorkomen en we hebben het voor elkaar gekregen dat de doorstroming van Veenendaal Oost in de nabije toekomst zal worden verbeterd. De verkeerschaos en wachttijden bij het afvalbrenghstation zijn op ons initiatief aangepakt, herbruikbaar afval kun je er nu gratis kwijt. Onze acties tegen de megawindturbines in Renswoude en Overberg, vlak bij onze gemeentegrens, hebben geleid tot het schrappen van deze zoeklocaties. De veiligheid van Veenendalers is verbeterd door camera's met automatische nummerplaatregistratie, de aanpak van straatintimidatie, extremisme en salafisme zijn bespreekbaar gemaakt. We hebben ons ingezet voor de verhoging van de vaccinatiegraad door extra promotiecampagnes. We hebben ons sterk gemaakt voor een nieuw theater, waar we dan graag een mooie groene woontoren gerealiseerd zien worden. Daarnaast steunden wij van harte het initiatief voor verdere uitbreiding van de koopzondag.

En ook in deze periode heeft onze strenge controle op de financiële situatie van de gemeente geresulteerd in slechts een kleine verhoging van de gemeentelijke lasten. Nog steeds is Veenendaal daarmee de gemeente met de laagste gemeentelijke belastingen in de Provincie Utrecht.

In dit verkiezingsprogramma kun je per onderwerp lezen wat de Veense VVD voor de komende periode wil gaan realiseren.

De VVD kiest voor wonen en werken in Veenendaal, door meer en hoger te bouwen. Daarmee krijgen starters en jonge gezinnen meer mogelijkheden, kunnen we werkgelegenheid de ruimte bieden en houden we Veenendaal groen.

De VVD kiest voor een bereikbaar Veenendaal, waar bedrijven zich graag vestigen door de centrale ligging aan de A12. Wij willen dat de verbreding van de Rondweg-Oost, zoals in 2019 afgesproken met de Provincie, zo snel mogelijk plaatsvindt. Onderdelen van deze verbreding zijn een ongelijkvloerse kruising bij de Prins Clauslaan en een tweede ontsluiting voor Veenendaal-Oost. Wij kunnen het ons niet veroorloven om Veenendaal vast te laten lopen.

De VVD kiest voor een levendig Veenendaal, waar wij de succesvolle acties voor de bruisende binnenstad voortzetten. Wij zullen ons inzetten voor meer evenementen, een nieuw theater en een groenere binnenstad.

De VVD kiest voor een haalbaar en betaalbaar klimaatbeleid in Veenendaal. Voor zonne- en kernenergie. Tegen windturbines en biomassa.

De VVD kiest voor een veilig Veenendaal, waar wij drugscriminaliteit, straatintimidatie en inbraken bestrijden met alle middelen die tot onze beschikking staan. We willen meer handhavers op straat. De VVD zal pas stoppen als de ruggengraat van de criminaliteit is gebroken.

We komen uit een zware periode. Corona heeft grote gevolgen gehad voor onze inwoners en ondernemers. Maar we kregen corona onder controle en samen kunnen we weer kijken naar de toekomst. Veenendaal heeft alle reden om optimistisch te zijn. We barsten letterlijk uit onze gemeentegrenzen van ambitie. Het aanpakken van het woningtekort, genoeg ruimte voor ondernemers en het behouden van groen, om er maar een paar te noemen. Daarvoor zullen we heldere keuzes moeten maken hoe we met onze beperkte ruimte omgaan. We kijken naar hoger bouwen maar ook over onze gemeentegrenzen heen. Zo valt er nog heel wat te “Bouwen aan Veenendaal”. Doet u mee?

Ik wil leven in een Veenendaal...

1. waar het fijn leven is

1.1 waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Een huis is een thuis. De plek waar je veilig en prettig wilt voelen. Daarom is het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Wij willen dat onze inwoners op ieder moment in hun leven het juiste huis kunnen vinden. Een huis dat je kunt aanpassen aan de levensfase waarin je je bevindt. Maar de realiteit is anders. Op dit moment is de woningnood in Veenendaal hoog. Alleen door meer woningen te bouwen, kan wonen betaalbaar blijven.

- ▶ Het bouwtempo moet omhoog. Door te bouwen dempen we de prijsontwikkeling en komen er meer mogelijkheden om door te stromen vanuit de sociale huur. Met doorstroming en een hoger bouwtempo komen meer woningen vrij voor starters en jonge gezinnen. Zo krijgen we voor elkaar dat ouderen die kleiner willen wonen, dat ook kunnen. En zo kunnen eengezinswoningen vrijkomen en regelen we toegang tot de huizenmarkt voor andere woningzoekenden.
- ▶ We zijn voorstander van de groeiambities van de gemeente binnen de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. Wel vinden we het van groot belang dat de groei van onze inwoners gelijke tred blijft houden met de groei van de werkgelegenheid.
- ▶ Om snel meer woningen te kunnen bouwen, kiezen we voor korte en soepele procedures voor nieuwbouw, ondersteund door een adequaat ambtelijk apparaat.
- ▶ Oude en niet meer in gebruik zijnde (gemeentelijke) gebouwen (zoals scholen die hun functie verliezen) slopen we om plaats te maken voor de bouw van woningen. Waar het mogelijk is, willen we hoger bouwen. De VVD heeft geen hoogtevrees. We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca. We houden hierbij rekening met de gewijzigde woon- en werkbehoeften van onze inwoners. Zo zorgen we voor een prettige en leefbare stad.
- ▶ Wij willen maximaal 30% gesubsidieerde woningbouw in heel Veenendaal. Sociale woningbouw is alleen voor mensen die het echt nodig hebben. Door meer nieuwbouw en doorstroming uit de sociale woningbouw komen deze woningen weer beschikbaar voor starters en jonge gezinnen.
- ▶ Met de woningcorporaties maken we afspraken over illegaal doorverhuren, het voorkomen van scheefwonen en het stimuleren van doorstroming. Tevens zorgen we ervoor dat nieuwbouw in de sociale sector niet zo maar aan investeerders wordt doorverkocht.
- ▶ Strenge handhaving op het illegaal doorverhuren van sociale woningbouw is hard nodig. De woningen die hierdoor vrijkomen gaan naar mensen die op de wachtlijst staan.
- ▶ Wij schaffen de voorrangspositie bij sociale huurwoningen voor statushouders af.

- ▶ Wij zijn voor het bevorderen van het eigen woning bezit. Dit is goed voor de leefomgeving. Daarom willen wij de OZB laag houden. We zijn tegen het verhogen van de belasting op de eigen woning (OZB) met meer dan de inflatie.

1.2 waar we de wijk groen en leefbaar houden

We wonen allemaal graag in een wijk waar we ons thuis voelen. Een wijk die groen, schoon en veilig is. Waar burens met elkaar zorg dragen voor de tuin, het balkon en een schone straat. De gemeente stimuleert bewoners om wijk en buurt schoon te houden. Verloedering gaan we gezamenlijk tegen.

- ▶ We willen meer groene plekken met bomen en planten in de stad en op de bedrijventerreinen, hoe klein dan ook. Een stenen omgeving is al snel opgefleurd met vergroening, een struik of plantenbak. We blijven ons inspannen voor behoud en herstel van ons groen en de versterking van biodiversiteit. Zo zorgen we voor een omgeving die klimaatbestendig en koeler is. Dit is ook in belang van onze economie.
- ▶ Bij het onderhoud van het groen werken we zoveel mogelijk samen met inwoners. Initiatieven van bewoners en organisaties om de eigen straat of buurt te vergroenen en onderhouden worden van harte aangemoedigd. Ook onze bedrijventerreinen moeten er groen, goed onderhouden en aantrekkelijk uitzien.
- ▶ Hondenpoep, zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast worden aangepakt. Vernielingen worden snel hersteld. De kosten hiervan worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker. De aanpak op zwerfafval willen we op peil houden.
- ▶ Inwoners kunnen afval zo goedkoop mogelijk kwijt. Daarbij streven we zoveel mogelijk naar hergebruik en recycling. Inwoners moeten hun herbruikbare spullen snel, makkelijk en gratis kunnen blijven wegbrengen. Daarvoor is een optimaal servicegericht afvalbrengstation van belang. We zetten ons in voor een systeem waar afval, met name het PMD (Plastic, Metaal en Drankkartons) en restafval, achteraf wordt gescheiden. Dit zorgt voor minder containers per huishouden en is bovendien goedkoper. Voor de hoogbouw zijn wij voorstander van ondergrondse afvalcontainers, om overlast van meeuwen, ratten en ander ongedierte te voorkomen.
- ▶ Wij zijn tegen gedifferentieerde tarieven (Diftar) als betalingssysteem bij afval. Dit systeem heeft ongewenste neveneffecten tot gevolg, zoals dumping van afval.

1.3 waar het riool goed werkt en we droge voeten houden

De gemeente moet zorgen voor een goed werkend en betaalbaar rioolstelsel. Het regenwater moet zo veel mogelijk van het huishoudelijk afvalwater worden gescheiden. De gemeente zoekt samenwerking met waterschappen om wateroverlast te helpen verminderen en neemt maatregelen om de gevolgen van hitte en droogte op te vangen.

- ▶ We willen een betaalbaar rioolstelsel. We vinden het normaal dat iedereen die hiervan gebruik maakt bijdraagt in de kosten, of je nu in een huurhuis of in een koophuis woont.

- ▶ Zowel bij bouwplannen, als bij weg- en natuuronderhoud wordt rekening gehouden met bodem en waterbeheer. Met het beter vasthouden van water, het tegengaan van verspilling en het stimuleren van hergebruik van water. Het afkoppelen van de regenwaterafvoer wordt gestimuleerd.
- ▶ We stimuleren het ontsteden van tuinen, parkeerplaatsen en openbare plekken, zodat regenwater sneller in de grond afgevoerd wordt. Daarbij slaan we niet door naar het instellen van een tegeltax. De vrijheid van elke Veenendaler om zijn tuin zo in te richten zoals hij of zij wil, is voor ons leidend.

1.4 waar je kunt genieten van de natuur

Natuur is belangrijk en verdient bescherming. We houden en genieten allemaal van de natuur. Maar we realiseren ons dat de ruimte in Veenendaal schaars is. We hechten waarde aan de natuurgebieden in onze omgeving, zoals Kwintelooyen, maar ook aan de mogelijkheden daar tijd door te brengen, zoals in de vakantieparken. Recreatie en toerisme zijn belangrijke dragers van onze lokale economie.

- ▶ Een goede bereikbaarheid van de natuurgebieden en vakantieparken rondom Veenendaal is van belang. Die bereikbaarheid is niet alleen van belang voor onze eigen inwoners om te kunnen recreëren, maar ook voor de toeristen die een dagje in Veenendaal willen doorbrengen.
- ▶ We ondersteunen het levendiger maken van het stadspark en de surfvijver. Samen met ondernemers, sportclubs en omwonenden zijn we hiermee aan de slag.
- ▶ Niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren kan Veenendaal een prettige stad zijn. We spannen ons in om het leefklimaat voor dieren zo goed mogelijk te maken. Dit betekent groen en ruimte voor dieren, veilige (afgebakende) uitlaatplekken en het wegnemen van hindernissen voor de dierenambulance.
- ▶ De natuur is er niet om allerlei particulier afval of bedrijfsafval te dumpen, zulke milieuvervuiling pakken we hard aan.

1.5 waar je vlot van A naar B gaat en je gewoon kunt parkeren

We verplaatsen ons allemaal voortdurend. We gaan naar ons werk, bij vrienden of familie op bezoek of we wandelen een rondje in de buurt. Hoe we ons ook verplaatsen; het is fijn om zonder al te veel gedoe van A naar B te komen. Zorgen voor een goede bereikbaarheid is één van de kerntaken van een gemeente. We willen niet in de file staan om de wijk uit te komen zoals nu nog vanuit Veenendaal Oost. Wij willen veilige verkeerssituaties, voor zowel de auto, de fiets als te voet. We respecteren ieders vrije keuze van vervoer.

- ▶ Het is belangrijk dat onze reistijd niet langer is dan nodig. Daarom werken we aan een goede doorstroming van het verkeer. We willen dat de verbreding van de Rondweg-Oost en de ongelijkvloerse kruising bij de Prins Clauslaan spoedig worden uitgevoerd conform de eerder gemaakte afspraken met de Provincie. Ook willen we dat de tweede ontsluitingsweg van Veenendaal Oost wordt opgepakt. Tevens blijven we aandacht houden voor een soepele doorstroming van het verkeer op de Rondweg West. Hiermee wordt onnodige uitstoot van auto's door filevorming teruggedrongen en komen we sneller op onze bestemming.

- ▶ Verkeersveiligheid heeft onze prioriteit. We richten onze straten, in het bijzonder in de buurt van scholen en plekken met veel publiek, veilig in voor zowel de auto, de fietser als de voetganger. We willen dat de fietser zich snel, prettig en veilig door Veenendaal kan verplaatsen, ook de elektrische fietser. Bij kruisingen tussen fietspaden en autowegen hanteren we eenzelfde voorrangregel, we accentueren dit in de inrichting en kleurstelling van het wegdek en breiden het signaleringssysteem verder uit.
- ▶ We spreken geen voorkeur uit voor een bepaald vervoersmiddel. Dat betekent dat we autopesten tegengaan. Wij zijn tegen milieuzones omdat daarmee de toegang van vervoermiddelen verboden wordt, die landelijk gewoon toegelaten zijn. Wij zijn terughoudend met verkeersknippen en verkeersdrempels. Ook vinden we het normaal dat er voldoende parkeerplekken dichtbij huis zijn. Bij nieuwbouw streven we naar voldoende parkeren op eigen terrein.
- ▶ Het is belangrijk dat het openbaar vervoer van goede kwaliteit is, met goede verbindingen binnen en buiten de regio. Het behoud van de Intercitystop Veenendaal-De Klomp is daarvoor essentieel. We zien voordelen van innovatieve en kostenefficiënte vormen van openbaar vervoer, zoals snelbussen, mobility as-a-service en deelscooters. Stations en bushaltes zijn goed toegankelijk, ook voor mensen met een beperking.
- ▶ We zorgen voor voldoende fietsenstallingen, die netjes en ordelijk worden gebruikt, zowel in het centrum als bij openbaar vervoersknooppunten. Wildstallen moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. Fietswrakken en weesfietsen worden regelmatig verwijderd.
- ▶ We stimuleren dubbelgebruik van parkeerterreinen en parkeergarages, door bijvoorbeeld een overkapping van zonnepanelen te maken of oplaadplekken voor elektrische auto's.
- ▶ We willen de parkeertarieven in ons centrum laag houden. Gratis of goedkoper parkeren in combinatie met winkelaankopen willen we verder uitbouwen. We werken samen met Winkelstad Veenendaal om duidelijke afspraken te maken over het parkeerbeleid.

1.6 waar de energietransitie slim en betaalbaar is

Veenendaal verduurzaamt. Huizen gaan van het gas af, andere vormen van energieopwekking komen. Dit zijn flinke veranderingen, die om verstandige keuzes en draagvlak vragen. Duurzaamheid biedt kansen voor economische groei en een leefbare stad, maar wel op een betaalbare manier voor gewone gezinnen en ondernemers.

- ▶ De energietransitie en verduurzaming bieden grote kansen voor het stimuleren van innovatie en werkgelegenheid. We stimuleren duurzaamheid door minder regels en eenvoudige procedures op te stellen. Subsidies zijn hiervoor niet onze eerste keuze. We geloven meer in een actieve voorlichting vanuit de gemeente.
- ▶ We ondersteunen het streven naar een energieneutraal Veenendaal in 2050. Onze eerste insteek is energiebesparing en zonnepanelen op daken. We stimuleren hierbij de samenwerking met zowel het bedrijfsleven, de woningbouwcorporaties als de particuliere woningbezitters. We willen geen biomassacentrale,

megawindturbines en massale zonneparken in en rondom Veenendaal. We zijn en blijven tegenstander van (zoek)locaties voor megawindturbines dicht bij onze gemeentegrenzen te Renswoude, Rhenen, Overberg en Ede. Voor ons staat het draagvlak voor windturbines in de samenleving voorop.

- ▶ We zijn voorstander van kerncentrales omdat daarmee op een klein oppervlak een enorme hoeveelheid energie kan worden opgewekt en dit een stabiele en regelbare energiebron is die 365 dagen per jaar uitstootvrij elektriciteit kan opwekken. We werken regionaal samen en organiseren regionale expertsessies. Zo brengen we in kaart welke kansen kernenergie onze RES regio Foodvalley te bieden heeft. We haken aan op de marktverkenning van de Rijksoverheid en helpen waar nodig het nationale beleid soepel aan te laten sluiten op ondernemerschap in de regio. Zo realiseren we binnen afzienbare tijd de toepassing van stabiele en schone energie in onze regio.
- ▶ Voordat een bestaande woonwijk van gas op een andere energievoorziening overgaat, zorgen we ervoor dat bewoners een betaalbaar alternatief aangeboden krijgen. Denk bijvoorbeeld aan slimme energienetwerken, waarbij huishoudens overvloedige duurzame energie onderling kunnen delen. We stimuleren ook de individuele aanpak van bedrijven naar een aardgasvrije of -luwe bedrijfsvoering. We staan niet vooraan met het aanleggen van een collectief warmtenet. Het gasnetwerk behouden we voor de toekomst, wanneer waterstof of groen gas toegankelijk zijn.
- ▶ We bevorderen de komst van een waterstoftankstation in Veenendaal en het gebruik van waterstof als duurzame brandstof.
- ▶ We maken het zo gemakkelijk mogelijk om laadpalen voor elektrische auto's aan te vragen, door procedures simpeler te maken. We zetten ons in voor voldoende en slimme laadpalen in Veenendaal.

2. waar de lokale economie volop bloeit

2.1 waar ondernemers de ruimte krijgen

Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van Veenendaal. Als het goed gaat met onze lokale ondernemers, dan gaat het goed met Veenendaal en haar inwoners. Met de ICT-campus worden we nog aantrekkelijker voor ICT-bedrijven. De regio Foodvalley behoort tot de economische topregio's. We willen deze succesvolle samenwerking verder uitbouwen.

De coronacrisis heeft een aantal bedrijven en ondernemers in onze gemeente hard geraakt. Andere bedrijven hebben juist een enorme groei meegemaakt. We moeten de bedrijven die een moeilijke tijd achter de rug hebben, stimuleren en ondersteunen.

- ▶ Door ondernemers de ruimte te geven stimuleert de gemeente een gezonde lokale economie en meer banen.
- ▶ We spannen ons maximaal in voor een substantiële uitbreiding van de bedrijventerreinen binnen of nabij de gemeentegrenzen van Veenendaal. We blijven ons verzetten tegen het Provinciale Inpassingsplan Kantoren en de hieruit voortkomende beperkende maatregelen voor Veenendaal. We willen een structurele inzet van een accountmanager voor de bedrijventerreinen.

- ▶ We ondersteunen het behoud en vestiging van arbeidsintensieve bedrijven in Veenendaal. Dit komt onze werkgelegenheid ten goede en draagt bij aan de gewenste intensivering van de bedrijventerreinen.
- ▶ We willen de goede profilering van Veenendaal binnen de regio Foodvalley versterken en stimuleren Foodvalley als regio om zich krachtiger op te stellen richting de Provincie Utrecht en de samenwerking met de provincie Gelderland te intensiveren.
- ▶ Omdat we bij wonen, waar mogelijk, hoger willen bouwen, kunnen we voorkomen dat bedrijventerrein opgeofferd moet worden. Waar bedrijventerrein omgezet wordt naar woningbouw, zoals bijvoorbeeld bij Het Ambacht, doen we dat zo, dat functiemenging mogelijk blijft. Ook op de bedrijventerreinen die gewoon blijven, moet het voor ondernemers mogelijk zijn om hoger te bouwen. Zo kunnen zij voorzien in hun uitbreidingsbehoefte. De ruimte voor wonen en werken moet in balans blijven. Met dit pakket houden we letterlijk ruimte voor onze bedrijven.
- ▶ De gemeente geeft binnen de mogelijkheden van de wet haar eigen opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers. De gemeente betaalt haar rekeningen vervolgens binnen dertig dagen.

2.2 waar ons winkelcentrum bruist en bezoekers van buiten aantrekt

Onze lokale ondernemers werken iedere dag hard aan een levendig en aantrekkelijk winkelcentrum. Veenendaal komt pas echt tot leven als onze binnenstad bruist. Met een veilig en aantrekkelijk centrum trekken we bezoekers aan van buiten en zorgen we voor een prettige stad, die klaar is voor de toekomst.

- ▶ Ondernemers krijgen meer mogelijkheden om creatief te ondernemen. We laten de koopzondag volledig vrij en geven de ondernemers alle ruimte om zelf en in overleg met Winkelstad te besluiten wanneer hun winkel open of dicht gaat.
- ▶ We maken een uitnodigend evenementenbeleid, waarbij de gemeente actief en oplossingsgericht meedenkt. Tijdens het terrasseizoen maken we het uitbreiden van terrassen mogelijk. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor afstemming met hun directe omgeving.
- ▶ We werken aan een verdere vergroening van ons centrum, zodat een dagje in de binnenstad van Veenendaal een totale beleving kan zijn, waarbij shoppen, wandelen, verblijven, eten en drinken en vooral plezier hebben, hun rol spelen. We richten het overgebleven gedeelte van het stadsstrand weer in met groen, zand, speeltoestellen, terrassen en water. Tevens levert deze vergroening een bijdrage aan verkoeling van de binnenstad.
- ▶ We maken de winkelroute af, door de bouwplannen van Brouwerspoort te voltooien en een mooie nieuwe ingang voor de Corridor te realiseren. We bestrijden leegstand in het centrum door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca mogelijk te maken.
- ▶ Toerisme is belangrijk voor ons centrum. Daarom willen wij dat de gemeente dit stimuleert met stadspromotie. De toeristenbelasting willen wij zo laag mogelijk houden.

- ▶ Wij verlengen de geldigheidsduur van vergunningen waar dat kan. Verder willen wij vergunningen waar mogelijk afschaffen, samenvoegen of vervangen door een meldingsplicht of door algemene regels. Wij schaffen de plicht om een vergunning aan te vragen af voor een klein terras tot vier tafeltjes.

2.3 waar we kunnen genieten van cultuur

Met een rijk aanbod aan culturele voorzieningen trekken we veel bezoekers aan. Door horeca, musea, theater, bibliotheek en spel en sport met elkaar te laten samenwerken, dragen we bij aan de persoonlijke ontwikkeling en vermaak voor jong en oud. Of het nu gaat om een muzikfestival, een culinair event of een theaterbezoek, in Veenendaal is ruimte voor creatieve ideeën en initiatieven van onze inwoners. Het is niet aan de gemeente om te bepalen wat cultuur is. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt.

- ▶ We willen een modern theater realiseren door nieuwbouw van theater Lampegiet. Daar moet plek zijn voor grote nationale en internationale producties op een groot podium en voor kleinere voorstellingen op een klein podium. We kijken daarbij serieus naar de mogelijkheid van een poppodium. Om dit betaalbaar te maken, willen we bovenop het theater ruimte voor wonen in de hoogte, gecombineerd met groen.
- ▶ Het cultureel erfgoed in onze gemeente mag gezien worden. We promoten ons erfgoed, zowel bij onze bezoekers als bij onze inwoners. Daarbij horen ook cultuurhistorische evenementen zoals de Lampegietersavond.
- ▶ Subsidies voor culturele voorzieningen ondersteunen het aanbod van kunst en cultuur voor alle inwoners. Het draagt bij aan een leuke, levendige stad, zelfontplooiing en ontmoeting. Als voorwaarde voor subsidie verwachten we dat aanvragers ook zelf voor een deel van de inkomsten zorgdragen en dat de voorzieningen bijdragen aan een maatschappelijk doel. We willen niet bezuinigen op cultuur, maar zetten het geld wel zo effectief mogelijk in.

2.4 waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan

Werk is van groot belang voor mens en samenleving. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving.

- ▶ We willen dat zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan. Iedereen heeft talenten en mogelijkheden. Het is jammer indien we die niet gebruiken. Bij om- en bijscholing richten we ons daarom op iemands talenten en mogelijkheden en hoe deze aansluiten op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschut werk en leerwerkplekken. Tevens stimuleren we het bedrijfsleven om meer mensen met enige afstand tot de arbeidsmarkt een passende en duurzame baan te geven. De gemeente dient hierbij het goede voorbeeld te geven. De mogelijkheden om het aandeel van het sociaal ondernemerschap in organisaties (SROI) en de prestatieladder voor sociaal ondernemen (PSO) moeten optimaal worden benut. We zetten het effectieve beleid voor plaatsing van statushouders, samen met het sociaal werkbedrijf IW4, voort. We

zijn voorstander van een meer subregionale opzet (Veenendaal, Rhenen en Renswoude) van het regionale werkbedrijf (RWB).

- ▶ Wie naar vermogen bijdraagt kan op onze ondersteuning rekenen. Het verliezen van een baan is al ingrijpend genoeg. Wel verwachten we een tegenprestatie, omdat we het belangrijk vinden dat mensen blijven meedoen in de samenleving. We vinden dat bij een bijstandsuitkering een tegenprestatie van minimaal acht uur per week hoort. Dit geldt natuurlijk niet voor mensen die wettelijk uitgezonderd zijn van deze tegenprestatie. De huidige tegenprestatie van minimaal vier en maximaal acht uur, vinden wij te gering. De tegenprestatie kan via vrijwilligerswerk worden ingevuld. We zijn blij met de vele vrijwilligers die de handen graag uit de mouwen steken. Zij maken de gemeente een leukere plek om te wonen.
- ▶ Wanneer je van een uitkering naar een betaalde baan gaat, willen we dat je er in inkomen op vooruit gaat. Regels die dit in de weg staan, schaffen we af. Zo voorkomen we nieuwe armoedevallen. Wij vinden het gemeentelijke 'doe mee'-budget om die reden geen prikkel om aan het werk te gaan. Met deze regeling krijgt een gezin met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm, een bedrag (per gezinslid per jaar) dat uitgegeven kan worden aan vrijetijdsbesteding zoals bioscoop, horeca- en saunabezoek.
- ▶ Wie minder bijdraagt kan ook minder een beroep doen op de samenleving. Als je bijstand ontvangt, maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, verlies je (gedeeltelijk) je uitkering. Een uitkeringsgerechtigde die onvoldoende ingeburgerd is, niet voldoende Nederlands spreekt of bewust niet meewerkt, kan verplicht worden op onderdelen te werken aan inburgering en integratie.
- ▶ Fraude is en blijft diefstal, maar het maken van een foutje maakt je nog niet direct fraudeur. Het oordeel over fraude moet tot stand komen door mensenwerk, niet door een computer. Wanneer er echter daadwerkelijk is geconstateerd dat sprake is van fraude, dienen de onterecht betaalde uitkeringen tot op de laatste cent te worden teruggevorderd met daarbovenop een boete.
- ▶ Bij problematische schulden zorgen we voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhelpverlener op een rij gezet kunnen worden. Zo voorkomen we verdere escalatie van de schuldenproblemen. Bij schuldhelpverlening hebben we specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van de betrokkenen. Wanneer er signalen zijn dat schulden ontstaan, bieden we zo vroeg mogelijk hulp aan.

3. waar we op een waardevolle manier met elkaar samenleven

3.1 waar liefdevolle zorg dichtbij huis beschikbaar is

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom willen we goede en liefdevolle zorg waarin onze inwoners centraal staan. Met hulp die zo dicht mogelijk bij huis wordt georganiseerd. Zodat het weinig aanpassing vraagt van ons dagelijks leven en je in je eigen buurt oud kunt worden. We vinden het normaal dat familie, burens en vrijwilligers elkaar helpen. Hierbij doen we een beroep op eigen kracht en eigen

verantwoordelijkheid. Als dat niet lukt, staan professionele medewerkers klaar voor de ondersteuning die je nodig hebt.

- ▶ Zorg moet voor iedereen betaalbaar blijven. Daarom kijken we kritisch of de hulp die we geven, passend is. Wanneer zorg nodig is, moet deze snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn.
- ▶ We vragen inwoners om ondersteuning zoveel mogelijk zelf te regelen, zodat zij past bij hun wensen. Dat is goed mogelijk met een integraal persoonsgebonden budget (i-pgb).
- ▶ We ontzorgen onze mantelzorgers. Er is een centrale plek waar mantelzorgers terecht kunnen met vragen, bijvoorbeeld het WMO-loket. Welzijnsorganisaties onderhouden contact met mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.
- ▶ Het moet mogelijk zijn om laagdrempelig en in de eigen wijk hulp te krijgen. Huisartsenpraktijken, buurthuizen en sociale wijkteams spelen hierbij een cruciale rol. Zo zorgen we voor een basisondersteuning in het dagelijks leven. Als volwassenen, kinderen of gezinnen zwaardere hulp nodig hebben, helpen deze partijen hen daarmee op weg.
- ▶ De zorgdiensten worden scherp ingekocht. Op ons initiatief worden deze via een openbare aanbesteding ingekocht, zodat we de beste kwaliteit krijgen voor een goede prijs.
- ▶ Automatische Externe Defibrillatoren (AED) kunnen levensreddend zijn bij hartfalen. We vinden het belangrijk dat er op korte afstand, op ieder moment van de dag, een AED beschikbaar is. Op ons verzoek is er aandacht voor een optimale spreiding en beschikbaarheid. Daarnaast leiden we vrijwilligers op om met AED's om te gaan.

3.2 waar je fijn kunt opgroeien

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond en veilig opgroeien van hun kinderen. We helpen daarbij, door een gemeente te bieden waar kinderen op een veilige en prettige manier kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Wanneer opgroeien problematisch gaat en er jeugdzorg nodig is, bieden we hulp. Dat doen we het liefst dichtbij huis, zodat onze jeugd zo normaal mogelijk kan opgroeien. Hierbij letten we goed op dat we niet onnodig stickers plakken; niet iedereen die van het gangbare pad afwijkt, heeft gelijk hulp nodig.

- ▶ Er komt een scherpere afbakening van wat we scharen onder jeugdzorg. Nog te vaak krijgen kinderen hulp voor zaken die horen bij normaal opgroeien. Opgroeien gaat nu eenmaal niet zonder horten en stoten. Van ouders verwachten we verantwoordelijkheid voor het gezond laten opgroeien van hun kinderen. Veel te veel kinderen in Veenendaal krijgen jeugdhulp (18% van het totaal), terwijl dit lang niet altijd noodzakelijk is.
- ▶ Ieder hulpbehoevend gezin heeft één hulpverlener als aanspreekpunt. Dat creëert vertrouwen en maakt dat hulp effectief geboden kan worden. Indien de problemen van de kinderen te maken hebben met een schuldenproblematiek of gezondheidsproblemen van de ouders, kijken we naar het gehele gezin.

- ▶ Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de hoogste prioriteit. Signalen van kindermishandeling moeten direct worden herkend door hulpinstanties en hulp moet beschikbaar zijn.

3.3 waar onderwijs een gelijke start biedt

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren de kans op een gelijke start. Onderwijs geeft ze kennis en vaardigheden mee waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Op school leren we kinderen wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Goed onderwijs speelt daarom een grote rol. Niet alleen in het leven van de kinderen zelf speelt het een rol, de hele samenleving heeft er belang bij.

- ▶ Het onderwijs in Veenendaal moet goed aansluiten op de arbeidsmarkt. De gemeente helpt bij het samenbrengen van scholen en werkgevers. Daarmee kunnen scholen inspelen op de behoefte van ondernemers. Dit pakken we ook op in Foodvalley-verband.
- ▶ We stimuleren de interesse bij de jeugd voor ICT, techniek en de zorg. De verdere ontwikkeling van de ICT-campus bevorderen we door ons in te zetten voor meer kwalitatief hoogwaardige ICT-, techniek- en zorgopleidingen in de regio.
- ▶ Het onderwijs en bedrijfsleven werken nauw samen om te zorgen dat er voldoende geschikte vakmensen worden opgeleid die na het afronden van de opleiding kunnen doorstromen naar een passende baan. We werken aan een versterking van de aantallen en niveaus van de vakopleidingen. Het is gewenst dat al vroeg op de basisscholen aandacht wordt gegeven aan beroepsopleidingen die aansluiten op de arbeidsmarkt. Tevens willen we dat de vraag en aanbod van stages en jobcoaching beter op elkaar wordt afgestemd, vooral op het niveau van het middelbaar beroepsonderwijs (MBO).
- ▶ Onderwijs moet van goede kwaliteit zijn. Schoolbesturen zijn hiervoor verantwoordelijk, maar de gemeente is gesprekspartner. Die rol pakt de gemeente ook indien het gaat om het voorkomen van thuiszitters en drop-outs.
- ▶ School hoort een veilige plek te zijn waar kinderen zich thuis voelen. We gaan met scholen in gesprek om uitsluiting op basis van geslacht, afkomst, seksuele geaardheid, genderidentiteit of wat dan ook, tegen te gaan. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroege signalering van radicalisering, loverboys en/of huiselijk geweld. Pesten is een veelvoorkomend probleem onder jongeren, of dit nu op straat, in de klas, op het sportveld of online is. In Veenendaal zetten we ons actief in voor het maken van afspraken in het 'anti-pestent-pact'. Daarmee kunnen we pesten tegengaan en voorkomen.
- ▶ Een school is een sociale ontmoetingsplaats. Daarom stimuleert de gemeente het dat school bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. Naast het leren van taal en tafels, is er dan ook ruimte voor muziek, sport en cultuur. We juichen de ontwikkeling van Integrale Kind Centra (IKC) toe. Hierin worden opvang, ontwikkeling en onderwijs voor kinderen tot 13 jaar bij elkaar gebracht.

3.4 waar we sporten en bewegen

Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Door te sporten zorgen we bovendien goed voor een gezonde, duurzame en weerbare samenleving. Zeker nu onze samenleving steeds ouder wordt, is het belangrijk dat we in beweging blijven. Sport dient voor iedereen toegankelijk te zijn, van jong tot oud. Het sportbeleid wordt in Veenendaal op een uitstekende manier uitgevoerd door Sportservice. Wij waarderen de ondernemende, professionele en betrokken houding van deze organisatie.

- ▶ We zorgen voor voldoende plekken om buiten te kunnen spelen en sporten. Ook zorgen we voor voldoende wandel- en looproutes, inclusief voldoende rustplekken.
- ▶ Wanneer een sportveld plaats moet maken voor iets anders, willen we dat deze ruimte waar mogelijk op een andere plek wordt gecompenseerd. Bij nieuwbouw, herontwikkeling of groot onderhoud, betrekken we de mogelijkheden om de openbare ruimte ook in te richten voor buitensport, zoals calisthenics, bootcamp of yoga. We vragen daarbij aan onze inwoners om hierover mee te denken.
- ▶ Waar het kan zetten we terreinen en gebouwen bij sportaccommodaties zoveel mogelijk in voor meer doeleinden, zoals het overkappen van de parkeerplekken met zonnepanelen of het gebruik van een kantine als wijkcentrum. We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk van onze inwoners gebruik kunnen maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van de sportaccommodaties.
- ▶ Sporten kan een belangrijke uitlaatklep zijn voor jongeren. We dragen daarom, als de ouders dit niet kunnen betalen, financieel bij aan het sporten van kinderen.
- ▶ Sporten is belangrijk voor de sociale samenhang. Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- ▶ Sportevenementen zijn een manier om Veenendaal op de kaart te zetten, om te verbinden en om mensen in beweging te krijgen. Daarom ondersteunen wij ook de Veenendaal-Veenendaal wielrenkoers en de triatlon. Tevens gaan we in gesprek met organisaties om grotere sportevenementen voor elkaar te krijgen.
- ▶ We verbinden aan de subsidieverstrekking aan sportverenigingen de voorwaarde dat er een “vertrouwenscontactpersoon” bij de vereniging moet zijn. Dit is in lijn met de wensen van het NOC*NSF.
- ▶ Voor het bestrijden van discriminatie, homofobie, antisemitisme en racisme is ruime aandacht in het Veense sportbeleid.

3.5 waar iedereen meedoet en integreert

We hebben te lang gedacht dat de inburgering van nieuwkomers alleen een eigen verantwoordelijkheid is. Maar je bent niet direct zelfredzaam in een land dat in elk opzicht anders is dan waar je vandaan komt. Hierdoor kunnen parallelle samenlevingen ontstaan waarin vrijheden waarvoor eeuwenlang gevochten is, onder druk komen te staan. Van nieuwkomers verwachten we dat ze in ruil voor de geboden gastvrijheid bijdragen aan onze samenleving. Door de Nederlandse taal te leren en je te verdiepen in onze normen en waarden, kun je sneller aan het werk. Daarbij bieden we goede begeleiding.

- ▶ We sluiten niemand uit. Er zijn in Nederland heel veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en die geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die ons land biedt. We zijn daar trots op en verwachten dat ook van anderen.
- ▶ Nieuwkomers die hier blijven tekenen een participatieverklaring. Daarmee geven zij aan dat zij de rechten en plichten en de fundamentele waarden van de Nederlandse samenleving kennen en respecteren.
- ▶ De Nederlandse taal spreken is cruciaal voor het vinden van een baan. We zorgen voor betaalbare cursussen om als nieuwkomer Nederlands te leren, waarbij we van iedereen een maximale inspanning verwachten. We gaan laaggeletterdheid tegen.
- ▶ Jonge kinderen van ouders die inburgeren gaan verplicht naar een peuterspeelzaal om mogelijke achterstanden vroeg aan te pakken. We betrekken ouders bij taalonderwijs voor jonge kinderen.
- ▶ Bij inburgering besteden we meer aandacht aan onderwerpen als zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTIQ+ rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst. Op basis van artikel 1 van de Grondwet is elke vorm van discriminatie verboden. Wij beoordelen mensen niet op hun geloof maar op hun gedrag. Niet op de afkomst die ze hebben maar op de toekomst die ze willen opbouwen.
- ▶ Voor haatpredikers is er in Veenendaal geen plaats. Haatpredikers krijgen geen podium. De gemeente neemt een actieve rol bij het voorkomen dat imams haatzaaien en oproepen om onze waarden en vrijheden te negeren.
- ▶ Voor vluchtelingen is Veenendaal gastvrij. Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten is in Veenendaal geen plaats. De gemeente biedt geen ondersteuning aan hen of aan organisaties die illegalen helpen en verleent geen opvang.
- ▶ We ondersteunen organisaties die integratie bevorderen. Dit betekent dat we geen subsidies verstrekken aan organisaties die dat juist niet doen, bijvoorbeeld omdat ze gericht zijn op behoud van eigen cultuur, of omdat ze onze democratische waarden ondermijnen. We leiden ambtenaren actief op om huwelijksdwang te herkennen.

4. waar we veilig zijn en ons veilig voelen

4.1 waar de regels gehandhaafd worden

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze buurt en in ons huis. Zonder veiligheid geen vrijheid. We willen dat iedereen in Veenendaal veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, samen met inwoners, bedrijven, organisaties en handhaving, zorgt de gemeente voor een veilige leefomgeving.

- ▶ Zichtbare handhaving door politie en boa's vinden we belangrijk. Extra boa's vergroten de zichtbaarheid van handhaving en helpen bij het bestrijden van kleine criminaliteit. Daarom hebben we ons met succes ingezet voor een uitbreiding van de formatie. Tevens zetten we ons ervoor in dat de handhavers zoveel mogelijk op straat zijn en zo weinig mogelijk achter hun bureau. Wij zijn geen voorstander van buurtvaders.

- ▶ De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden en overlast veroorzaken. Raddraaiers en hangjongeren die overlast geven worden opgespoord en aangepakt. Straatintimidatie accepteren we niet. Ook de ouders worden op hun verantwoordelijkheid aangesproken. Eventuele schade en de kosten van handhaving worden zoveel mogelijk op veroorzakers hiervan verhaald.
- ▶ Het is belangrijk dat politie, brandweer en ambulances 24/7 beschikbaar zijn. De hulpdiensten zijn op tijd als je ze nodig hebt. Daarom zetten we ons in voor een goede bezetting van het politiebureau en voor een moderne brandweerkazerne. Een app is soms handig, maar nooit de enige mogelijkheid om een melding door te geven of om aangifte te doen. Aangifte doen kan op het bureau, via internet, met de telefoon en via de eigen wijkagent die in dat geval op afspraak langskomt.
- ▶ Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. Wijkagenten die de buurt goed kennen, voegen iets extra's toe. Bij buurtpreventieverenigingen en WhatsApp-groepen werken inwoners en wijkagenten samen. We hebben ons met succes ingespannen voor de WhatsApp-buurtpreventie borden in de wijk. Hiermee worden inbraken voorkomen.
- ▶ Wij stimuleren het gebruik van Keurmerk Veilig Wonen en Keurmerk Veilig Ondernemen. Deze keurmerken helpen inwoners en ondernemers hun huis of bedrijf goed te beveiligen.
- ▶ We zijn geen voorstander van het instellen van verboden indien deze niet kunnen worden gehandhaafd. Regels die niet worden gehandhaafd, kunnen wat ons betreft net zo goed worden afgeschaft.
- ▶ Het afsteken van vuurwerk rond de jaarwisseling willen we niet verbieden. De meeste mensen nemen hierbij hun eigen verantwoordelijkheid. Zij gaan verantwoord met vuurwerk om en steken zeker geen illegaal vuurwerk af. We zien echter ook problemen met overlast, de druk op de zorg en op de handhaving. Soms is zelfs sprake van vandalisme of mensen bekogelen met vuurwerk. Dit soort tuig pakken we hard aan. Een totaalverbod op vuurwerk is voor ons echter geen oplossing. Dat voorkomt namelijk niet dat illegaal, zwaarder en onveiliger vuurwerk afgestoken wordt. Wij willen niet dat de goeden die plezier beleven aan het afsteken van een rotje, moeten lijden onder de kwaden die illegale strijkers en lawinepijlen afsteken. Wel zijn we voor vuurwerkvrije zones bij bijvoorbeeld zorgcomplexen. Die zones hebben de afgelopen jaren hun nut bewezen.

4.2 waar criminaliteit hard wordt aangepakt

Slechte opvoeding, verkeerde vrienden of een onveilige omgeving kunnen leiden tot het afglijden naar crimineel gedrag. Het is daarom belangrijk dat de gemeente bij de aanpak van criminaliteit kiest voor de juiste balans tussen repressie en preventie. De kracht van onszelf, ondersteund door een gemeente die zorg draagt voor veiligheid, vormt het fundament van onze samenleving.

- ▶ De burgemeester heeft veel bevoegdheden die hij kan inzetten om Veenendaal veiliger te maken. We willen dat hij deze bevoegdheden ook daadwerkelijk gebruikt. Te denken valt aan het sluiten van drugspannen, het toepassen van preventief fouilleren en cameratoezicht.

- ▶ We hebben ons met succes ingezet voor een budget om steviger in te zetten op de bestrijding van georganiseerde criminaliteit, zoals drugscriminaliteit. De gemeente pakt hennepcultuur en drugsdealers hard aan. Crimineel geld mag de bovenwereld niet bereiken. De gemeente is scherp op ondermijning, witwaspraktijken en andere vormen van faciliteren van criminele activiteiten.
- ▶ Overlastgevers worden permanent op de huid gezeten en gecontroleerd met een Very-Irritating-Police (VIP) aanpak. Daarbij zetten we in op een zogenaamde patseraanpak, waarbij jonge criminelen worden gedwongen hun dure kleding, horloges en brommers in te leveren.
- ▶ Onze boa's verdienen de juiste middelen om voor onze veiligheid te zorgen. Indien nodig gebruiken zij een wapenstok. Ook willen we dat ze gebruik kunnen maken van bodycams om hun veiligheid en die van onze inwoners te vergroten.
- ▶ Om te voorkomen dat herhaling van crimineel gedrag plaatsvindt, werken we samen met scholen om jongeren met een criminele achtergrond nieuw perspectief te bieden. Het leren meedoen in de samenleving voorkomt dat ze afglijden naar georganiseerde criminaliteit.
- ▶ Steeds vaker zijn onze inwoners slachtoffer van digitale criminaliteit, zoals WhatsApp fraude of phishing. Daarom hebben we cybercrime als prioriteit in het veiligheidsplan laten opnemen. We investeren in goede voorlichting voor inwoners, jong en oud, om cybercrime zoveel mogelijk te voorkomen en om inwoners te laten weten waar ze aangifte kunnen doen.
- ▶ Vergunningen worden geweigerd of ingetrokken als ze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten. De gemeente maakt actief gebruik van de mogelijkheden die de wet voor de bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) hiervoor geeft.

5. waar de gemeente klaar staat voor de Veenendalers

5.1 waar de gemeente inwoners en bedrijven faciliteert

Het is liberaal dat mensen hun eigen problemen (kunnen) oplossen. Daar waar het op de weg ligt van de gemeente een bijdrage te leveren aan die oplossing, helpt de gemeente daarbij. De gemeente faciliteert inwoners en bedrijven met onder andere eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels. Hiermee helpen we inwoners en ondernemers vooruit en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

- ▶ De digitale dienstverlening van de gemeente dient van goede kwaliteit te zijn. Inwoners kunnen hun zaken zoveel mogelijk vanuit huis regelen. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente een digitaal loket heeft dat 24 uur per dag open is. Waar mogelijk gaan we (tegen een vergoeding) producten, zoals paspoorten, thuisbezorgen.
- ▶ Het gemeentehuis is fysiek bereikbaar en kent ook openingstijden buiten kantooruren voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Bij vragen is het altijd mogelijk om iemand persoonlijk te spreken.

- ▶ De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up-to-date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen. De gemeente werkt samen met andere overheden, opsporingsinstanties en de rechterlijke macht om digitale criminaliteit, zoals identiteitsfraude, tegen te gaan, op te sporen en te bestraffen.
- ▶ Een transparante overheid vinden wij belangrijk. De gemeente informeert inwoners over gegevens die belangrijk zijn voor een oordeel over het lokaal bestuur, zoals over de besteding van subsidies.

5.2 waar we onze krachten bundelen voor slimme oplossingen

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente innovatieve en creatieve initiatieven die van belang zijn voor de samenleving, stimuleert en faciliteert. Dat kan bijvoorbeeld door het geven van advies, het delen van specifieke kennis, het wegnemen van overbodige regels en/of het leggen van verbindingen tussen initiatiefnemers, zoals relevante bedrijven en instanties. Ook is het belangrijk dat inwoners in een vroeg stadium betrokken worden bij de besluitvorming. Dat kan via wijkbijeenkomsten, maar ook door individuele burgers en ondernemingen direct te betrekken (waar mogelijk digitaal).

- ▶ Een moderne gemeenteraad raadpleegt de expertise en inzichten van haar inwoners, zoals de gemeente dat heeft gedaan bij het winkelcentrum met het programma Vitale Binnenstad.
- ▶ De invoering van de Omgevingswet, de energie- en warmtetransitie, de stikstof- en pfas-problematiek, etc., stellen de gemeentelijke organisatie voor grote uitdagingen. We willen dat de gemeente zich maximaal inspannt om te voorkomen dat bedrijven of inwoners hiervan negatieve gevolgen ondervinden. De gemeentelijke procedures die hieruit voortvloeien mogen niet leiden tot een meer regeldruk of hogere kosten.
- ▶ We ondersteunen maatschappelijke initiatieven die inwoners betrekken, zoals het "right to challenge", waarmee groepen inwoners gemeentelijke taken kunnen overnemen, wanneer zij daarvoor een goed plan hebben. We zitten initiatieven van ondernemers en verenigingen zo min mogelijk in de weg met regels en vergunningen en denken actief mee bij een verenigingen-, ondernemers- of duurzaamheidsloket. Ook kijken we naar de mogelijkheden om bij initiatieven vanuit organisaties, eventuele opbrengsten daarvan weer te laten terugvloeien in een fonds, zodat ook andere initiatieven daar weer profijt van kunnen hebben (revolving funds).
- ▶ Bij het opstellen van nieuw beleid wordt iedereen die dit direct raakt betrokken. Daarbij geeft de gemeente vooraf duidelijke kaders mee om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Zo werken we aan draagvlak en beter beleid.
- ▶ Participatie betekent niet dat degene die het hardst roept altijd gelijk krijgt. De gemeente heeft meer oog voor de 'stille meerderheid' die de gemeente soms niet zo snel weet te vinden. Zo houden we een balans bij keuzes die uiteindelijk op het bord van college of gemeenteraad liggen. De gemeente doet haar best om aan alle verschillende belangen tegemoet te komen, maar dit kan niet altijd. In dit geval wordt helder verantwoording afgelegd over gemaakte keuzes.

- ▶ Het leven stopt niet bij de gemeentegrens. De gemeente heeft een regionale opstelling en heeft de blik naar buiten gericht. Gemeentelijke taken kan de gemeente uitbesteden of samen met andere gemeenten uitvoeren. Daarmee kan kostenefficiëntie worden behaald. Onze samenwerking binnen regio Foodvalley is hier een goed voorbeeld van.

5.3 waar we verstandig met ons geld omgaan

Een gemeente is pas gezond als de financiën op orde zijn. Belastinggeld wordt verdiend en betaald door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. De gemeentelijke belastingen houden we zo laag mogelijk. Gemeenten krijgen echter steeds meer taken en de gemeentelijke financiën staan in alle gemeenten onder druk. Daarom is het belangrijk dat de gemeente helder en transparant verantwoording aflegt over de besteding van de gelden.

- ▶ Veenendaal heeft een sluitende begroting. De VVD kiest er altijd voor om niet meer geld uit te geven dan er binnenkomt. Eerder kiezen we voor bezuinigen en effectiever inzetten van budgetten, dan dat we kiezen voor verhoging van de gemeentelijke belastingen. Wij willen ook de komende vier jaren geen stijging van de belastingdruk. Wellicht krijgen gemeenten in de toekomst meer eigen mogelijkheden om belasting te heffen. Ook dan blijven we voor lage lasten.
- ▶ Een goede financiële huishouding is van groot belang. We vinden dat de gemeente een strikte scheiding tussen inkomsten en uitgaven hoort te hebben. Structurele uitgaven moeten we dekken met structurele middelen; incidentele meevallers mogen niet worden gebruikt voor structurele uitgaven.
- ▶ De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudig inzicht hoe geld is besteed en welk effect daarmee is bereikt.
- ▶ De woonlasten (zoals de onroerendezaakbelasting, OZB) blijven laag. De gemeentelijke leges zijn gebaseerd op de kostprijs. 'De gebruiker betaalt' is het uitgangspunt. Het is niet acceptabel als allerlei kosten op de belastingbetalers worden afgewenteld.